
NatuurNabij

Jaargang 32

-

Uitgave 1

-

februari 2004

wespendiel

In deze uitgave o.a.

De uitnodiging voor de ALV op maandag 8 maart a.s

In NMC Baarn

*De agenda en de jaarverslagen van bestuur en werkgroepen vindt u
in het gekleurde middendeel.*

Na de pauze is er gelegenheid voor onderling contact

Daarnaast vindt u een keur aan artikelen van leden en oud-leden,

De nieuwe planning van de wandelingen.

*Veel leesplezier en het bestuur hoopt u te mogen begroeten op de
algemene ledenvergadering*

IVN Eemland

COLOFON	INHOUD
Natuur Nabij Contactblad van IVN Eemland Verschijnt vier keer per jaar	Pag. 2 Contactpersonen
Contributie/donatie Tarief 2004 Leden: € 12,25 Donateurs: € 10,60 Huisgenoten: € 4,65	3 Geplande wandelingen 4 Berichten en oproepen 5 Coördinatorenvergadering
Redactie José Bijman (coördinatie en redactieadres) Koninginnelaan 128 3762 DJ Soest Tel.: 035 – 6015145 E-mail : jmc.bijman@hccnet.nl Pieter Redèl (algemeen lid) Tel.: 035 – 6022325 Max Kruijtzter (lay out) Tel.: 035 – 6010488	10 Natuurgidsencursus 12 Inventarisatie roofvogels 13 Oranjewoud 15 Het Bee-eMmetje 18 Uitje Scholenwerkgroep 19 De Kwekerij 22 MC Baarn
Het kopieerwerk en de afwerking Van Natuur Nabij Worden verzorgd door Het DrukPunt Hof der gedachten 5 3823 WB Amersfoort Tel.: 033 - 4562820	KOPIJ Uiterlijk 14 april 2004 inleveren Op het redactieadres: Koninginnelaan 128 3762 DJ Soest E-mail: jmc.bijman@hccnet.nl

WERKGROEPEN EN CONTACTPERSONEN

Wandelingen

Wim Rozendaal
Triangelstraat 1, 3822 DH Amersfoort
Tel.: 033 – 4559271

Scholen

Mary van der Bijl
St. Theresiastraat 10, 3762 CZ Soest
Tel.: 035 – 6021152

Cursussen

Jeroen Vis
Da Costalaan 3, 3768 GH Soest
Tel.: 035 – 6018565

Excursies

Rien Broeckman
Prins Bernhardlaan 8b, 3761 AB Soest
Tel.: 06 – 23181935

Publiciteit

Jan ter Poorten
Gerrit v.d. Veenstraat 75, 3762 XJ Soest
Tel.: 035 – 6018551

NatuurNabij

José Bijman
Koninginnelaan 128, 3762 DJ Soest
Tel.: 035 – 6015145
E-mail: jmc.bijman@hccnet.nl

BESTUUR

Voorzitter

Pieter Augustinus
Hartmanlaan 31, 3768 XG Soest
Tel.: 035 – 6012600
E-mail: p.augustinus@geog.uu.nl

Penningmeester

Henk-Jan Strang
E-mail: henk-jan.x.strang@an.pwc.com

Weidevogels

Voor Soest:
Wim van den Breemer
Birkstraat 47, 3768HC Soest
Tel.: 035-6025159
Voor Baarn:
Yvonne Welner
Het Jacht 4, 3742 HL Baarn
Tel.: 035-5431677
Natuur- en milieubeleid
Rob Maas
Olijkeweg 9, 3754 CX Soest
Tel.: 035 – 6021303
Natuurpaden en –beheer
Martien van Liempd
Anne Franklaan 39, 3721 PL Bilthoven
Tel.: 030 – 2292639

Radio Soest

Ad van den Herik (ad interim)
Draailier 8, 3766 ET Soest
Tel.: 035 – 6020920

Contributie/donatie

Betaling van contributie/donaties :
Postgironummer 2575943,
t.n.v. penningmeester IVN Eemland

Ledenadministratie

Fam. Romein
Ferd. Huycklaan 2A, 3768 HX Soest
Tel.: 035 – 6011067
E-mail: b.romein@inter.nl.net

Secretaris

Max Kruijtzter

Van Hamelstraat 73, 3762 JB Soest
Tel.: 035 – 6010488
E-mail: kruijtzter@zonnet.nl

Algemeen lid

Rob Tiepel

Ferd. Huycklaan 12, 3743 AM Baarn
Tel.: 035 – 5421345
E-mail: rech.tiepel@inter.nl.net

Geplande wandelingen in 2004

Datum	Gebied	Vertrekpunt
11 januari	Soester Hoogt	Parkeerplaats Van Weerden Poelmanweg t/o restaurant 't Hoogt, Soestduinen
8 febr.	Lange Duinen	Parkeerplaats Fockenlaan Soest
14 mrt.	Hooge Vuursche	Parkeerplaats bij boswachterij De Hooge Vuursche, weg Baarn/Hilversum
20 mrt	1e Vroege-Vogelwandeling (<i>Pijnenburg</i>)	Hoek Insingerstraat/Wieksloterweg Soest
10 apr.	2e Vroege-Vogelwandeling (<i>Buitenzorg</i>)	Parkeerplaats Ravensteinselaan Baarn
18 apr.	Korte Duinen	Parkeerplaats Korte Duinen, Birkstraat (pompstation AVIA)
16 mei	Eempolder	Parkeerplaats Oude Kerk, Soest
13 juni	Soester Hoogt	zie 11 januari
8 aug.	De Stulp	Dagrecreatieterrein Drakensteijn, Lage Vuursche
12 sept.	De Zoom	Parkeerplaats Dolderseweg Soest (bij het Berkenlaantje)
10 okt.	Buitenzorg	Parkeerplaats Baarn Ravensteinselaan
14 nov.	Kozakkenput Soesterberg	Begraafplaats Kampdwarsweg Soesterberg
12 dec.	Baarnse Bos	Torenlaan t/o Baarnsch Lyceum te Baarn
9 jan.05	Paardenbos	Parkeerplaats Marechausseekazerne Amsterdamsestraatweg te Baarn

Alle zondagswandelingen en -fietstochten starten om 14.00 uur.

De Vroege Vogelwandelingen, op zaterdagochtend, om 06.00 uur.

Let voor nader informatie vooral ook op de publicaties in de plaatselijke kranten.

U kunt voor informatie ook bellen met: **Wim Rozendaal, telefoon : 033 – 4559271**

Noteer alvast in je agenda:

15 mei excursie naar de **Blauwe Kamer!**
Meer informatie in de volgende NatuurNabij.

Uitnodiging

Woensdagavond 3 maart, 20 uur, Gemeentehuis Soest, kamer 2.03
Kars Veling, Vlinderstichting
Diapresentatie van de meest voorkomende vlinders
In Soest en Nederland
Informatie: zie 'De Kwekerij' elders in dit blad

Vogelwerkgroep Soest

De Vogelwerkgroep Soest vraagt voor verschillende projecten medewerkers.
Voor het Sovon watervogelproject, de Soester Eempolder en voor inventarisatie van roofvogels en uilen worden tellers gevraagd! Zie het artikel over vogelinventarisatie elders in dit blad.
Inlichtingen bij Jaap van den Berg, tel. 035-6022493 of Rien Broeckman, tel. 06-23181935

Met ingang van 1 januari 2004 gaat **Maja Voûte-Reitsma** door het leven als:

M.J.E. (Maja) Reitsma
Veenbesstraat 740
3765 BW Soest
035-6022987

Coördinatorenvergadering

15 januari in De Kwekerij te Soest

1. Opening, mededelingen

De voorzitter opent de vergadering. Aan de agenda worden de punten ‘digitale camera’ en ‘het nut van het coördinatorenoverleg’ toegevoegd.

Vervolgens stelt hij de nieuwe kandidaat-penningmeester Wim Koster voor. Momenteel is deze via e-mail erg druk met de voorbereiding van de overname van deze functie van Henk-Jan Strang. Naast het penningmeesterschap zal Wim Koster zich gaan bezig houden met het opzetten en onderhouden van een website van de afdeling Eemland. Daarvoor wordt ook medewerking gevraagd van de coördinatoren, met name voor een omschrijving van de taken van de werkgroepen.

Het bestuur zet zich in voor het behoud van het NME Centrum in Baarn, door het gemeentebestuur van Baarn ‘op afstand gezet’. Rob Tiepel volgt de gang van zaken op de voet. Het consulentenschap is ingeschakeld en draagt ook een steentje bij.

Het bestuur heeft besloten acte de présence te geven bij het Cultureel Festival in Baarn (18 september 2004). We zullen een stand inrichten. Voor documentatiemateriaal zullen we te rade gaan bij het consulentenschap, maar we hopen ook van de verschillende werkgroepen bijdragen te ontvangen. De werkgroep Weidevogels zegt al een bijdrage toe.

2. Verslag van de vergadering van 18 september 2003

Het verslag wordt ongewijzigd goedgekeurd.

De derde sleutel van de Kwekerij blijft voorlopig bij Mary van der Bijl.

3. Beleid bestuur

Het vigerende beleid wordt voortgezet. In feite wordt dit veelal overgenomen door de werkgroepen en zo hoort het ook!

Jeugd → aanwas

Weinig nieuws voor wat betreft onze inzet. Die komt weer in mei (schoolvissen, werkweek ‘van Eng tot Eem’). Naar aanleiding van de

samenwerking krijgen we wel een geweldige bijdrage van de biologiedocenten van beide scholen aan onze natuurgidsencursus, te weten drie lessen door het Griffland College en vier door het Baarnsch Lyceum.

Viering 975 jaar Soest

Het programma omvat thans wat onze vereniging betreft:

- Een vleermuizenavond, op 14 juni, vanaf 20.30 uur, verzorgd door Zomer Bruijn uit Amersfoort. De plaats van samenkomst is de Schaapskooi van Van der Grift. Het programma omvat een lezing, na de pauze gevolgd door een video en afgesloten met een wandeling (vanaf 22.30 uur).

- De officiële aanbieding van het vernieuwde natuurpad/wandelpad 'Korte Duinen' aan de Soestenaren met een wandeling door het gebied, ergens in augustus of september.

- Slootvissen voor het hele gezin op zaterdagmiddag 19 juni. Hierover wordt nog overleg gevoerd met de scholenwerkgroep.

Rob Tiepel doet de suggestie te proberen een excursie te organiseren naar een gebied waar men normaal gesproken geen toegang toe heeft zoals de paleistuin. Deze suggestie neemt het bestuur mee.

Natuur Netwerken

IVN-landelijk heeft voor de jaren 2004 en volgende een nieuw thema: Natuur Netwerken.

Dit thema vraagt aan de IVN afdelingen die meedoen activiteiten te ontplooiën die gericht zijn op:

- ecologische verbindingszones tussen natte en droge ecosystemen;
- het realiseren van natuurlijke wegbermen (belangrijke verbindingszones

- het ontwikkelen van ecologische tuinen als stapstenen tussen verschillende gebieden.

Eemland heeft zich aangemeld. Vooralsnog zullen de activiteiten beperkt blijven tot het programma van de natuurgidsencursus (eigen opdrachten).

Rien Broeckman merkt op dat de gemeente Soest actief is met dit thema m.n. voor vlinders.

Wim van den Breemer is bezig met weidevogels. In Baarn is een heftige vergadering geweest over weidevogels en jacht.

Wandel- en fietspaden

Uitgaande van de fondsen van de stichting logiesverschaffers Soest is de werkgroep natuurpaden aan de slag gegaan.

Nieuw cursusboek Natuurgidsencursus

In de naaste toekomst wil IVN landelijk een nieuw cursusboek maken voor de natuurgidsencursus. Om de mening over het huidige boek te peilen is een enquête gehouden bij de cursuscommissie (docenten) en het afdelingsbestuur. Namens beide heeft Pieter Augustinus schriftelijk gereageerd op de enquête. Tevens heeft hij deelgenomen aan een landelijke studiedag op zaterdag 10 januari in Utrecht. De enquêteresultaten en de uitkomsten van de studiedag zullen door de BCN, de BegeleidingsCommissie Natuurgidsencursussen, worden meegenomen bij de opzet van het nieuwe cursusboek.

Weidevogelbescherming 'De Wulp'

Bij de uitreiking van de 'wilgenknotter' aan Roel Postema (postuum) en 'zijn' werkgroep weidevogelbescherming 'De Wulp', is met de aanwezigen van Landschapsbeheer Utrecht gesproken over de vossenproblematiek. Daarbij is afgesproken dat wij op de hoogte gehouden zouden worden over eventuele maatregelen, die de Provincie zou willen nemen. De Provincie kan namelijk de beschermde positie van de vos (tijdelijk) opheffen, als de schade door vossen voldoende kan worden onderbouwd. Voor Eemland is dat wellicht mogelijk. Wij zullen dezer dagen contact opnemen om te horen hoe het daarmee staat.

4. Werkgroepennieuws

Natuurpaden en -beheer

De werkgroep Natuurpaden is uitgebreid met het oog op geïntensiveerde werkzaamheden die voortvloeien uit het fonds van de logiesverschaffers Soest. Er zijn nu vijf leden. Begonnen is met de uitbreiding en bewerking van de bestaande IVN-wandeling door de Korte Duinen. Op korte termijn wordt ook een fietspad ter hand genomen. Mogelijke volgende projecten zijn Pijnenburg en De Paltz. Mary wijst op mogelijke toegankelijkheid voor invaliden.

Excursies

De werkgroep bestaat nu uit drie personen: Rien Broeckman, Corry Heus en Paul Wareman.

De volgende excursie gaat op 15 mei naar De Blauwe Kamer.

Wandelingen

De wandeling op 11 januari trok 4 deelnemers. Het weer zag er slecht uit maar het was droog. De coördinator was niet blij met de gang van zaken op de avond voor de gidsen. Het informele gedeelte was het meest geslaagd.

Weidevogels

De stuurgroep is bijeen geweest. Alle vrijwilligers worden gebeld. Op 31 januari is een bijeenkomst om het materiaal in orde te maken. De situatie in Soest is zorgelijk. De motivatie dreigt te gaan lijden onder de enorme predatie in het gebied.

Scholen

Op 29 januari is het winteruitje; deze keer naar Groeneveld. In juni gaan we weer slootvissen

Cursussen

De natuurgidsencursus gaat 17 januari van start. Er zijn 27 deelnemers: 10 uit Baarn, 10 uit Soest, 6 uit Bilthoven en 1 uit Leusden. 31 mei 2005 zullen de diploma's worden uitgereikt. De drie gemeenten Baarn, Bilthoven en Soest stellen gratis ruimten ter beschikking. De Provincie heeft een zeer ruimhartige financiële bijdrage geleverd in de vorm van het voor haar rekening nemen van het hele tekort. De algehele leiding ligt bij Marijke Schets. Aan de werkgroepen wordt gevraagd zich positief op te stellen als deelnemers zich melden voor een stage.

5. Digitale camera

IVN Eemland heeft een digitale camera die in beheer is bij Max Kruijtzter. Nu hij een eigen exemplaar heeft kan iemand anders de verenigingscamera onder zijn hoede nemen. Wie? Voorlopig geen antwoord.

6. Het coördinatorenoverleg

De aanwezigheid van de coördinatoren op het coördinatorenoverleg laat zoals iedereen weet nogal te wensen over. Concreet: 15 januari 2002 4 coördinatoren; 14 mei 2002 5; 10 september 2002 4; 14

januari 2003 8; 15 mei 2003 5; 18 september 2003 5. Alleen de januarivergadering van 2003 schiet er gunstig bovenuit. Daarom willen we nog eens wijzen op het belang van dit overleg.

Het coördinatorenoverleg is in het leven geroepen op uitdrukkelijk verzoek van de coördinatoren zelf. Het wordt beschouwd als het algemeen bestuur dat het dagelijks bestuur bijstaat, inspireert en controleert. Het vervult een belangrijke rol bij het contact tussen de werkgroepen onderling en tussen de werkgroepen en het dagelijks bestuur. Men kan elkaar stimuleren en onderling wensen en ideeën uitwisselen. Het is van groot belang bij het bepalen van het beleid van zowel het dagelijks bestuur als van de werkgroepen zelf.

Het dagelijks bestuur en de aanwezige coördinatoren hechten grote waarde aan het overleg. Afsproken wordt dat als een coördinator is verhinderd hij of zij zich laat vervangen door een ander werkgroeplid.

7. Rondvraag

Volgende vergadering is Jeroen Vis verhinderd.

Yvonne Welner informeert naar de subsidie voor de werkgroep Weidevogels. De voorzitter zoekt het uit bij de penningmeester.

Wim Rozendaal informeert naar de lijst van werkgroepleden. Deze is gereed en zal op korte termijn verspreid worden onder de coördinatoren.

Afsproken wordt dat het informele deel van de Algemene Ledenvergadering niet wordt ingevuld maar dat het een echt informeel karakter krijgt. Rien Broeckman herinnert er aan dat in het verleden wel eens een fotowedstrijd werd georganiseerd. Dat gebeurde bij gelegenheid van de nieuwjaarsreceptie. Dit fenomeen is afgeschafte bij gebrek aan belangstelling.

Wim Koster wijst op het ontwerp Streekplan dat ter visie ligt. Er is bijvoorbeeld een windmolenpark gelokaliseerd langs de A1 ter hoogte van Baarn. Wat vinden wij hiervan? Dit is iets voor de werkgroep Beleid.

8. Sluiting

De voorzitter sluit om 22.00 uur de vergadering. Volgende vergadering **13 mei**.

De ALV is op **maandag 8 maart** in het NME centrum Baarn.

Natuurgidsencursus van start

Op zaterdag 17 januari ging in Stay Okay te Soest een nieuwe natuurgidsencursus van de IVN-afdelingen Eemland en De Bilt e.o. van start. Alle afdelingen van het IVN organiseren op gezette tijden een dergelijke cursus die is bedoeld om vers bloed te krijgen in het actieve ledenbestand en om het aantal natuurgidsen op peil te houden. Een van de activiteiten van IVN-afdelingen is het organiseren van natuurwandelingen die voor iedereen openstaan. Daar zijn gidsen voor nodig.

Er zijn 28 deelnemers aan de nieuwe cursus, voornamelijk uit Soest, Baarn en De Bilt/ Bilthoven. De cursus is behoorlijk intensief. Hij duurt anderhalf jaar met iedere twee weken een les en iedere maand een excursie. De voorzitter van afdeling Eemland, Pieter Augustinus, leidde de startbijeenkomst in en maakte de deelnemers vertrouwd met het IVN als organisatie en met de gang van zaken rond de cursus. Daarna volgden inleidingen van Paul Wareman en Mark van de Hoef over materialen die gebruikt worden door natuurvorsers zoals verrekijkers en gidsjes. Een voedselwebspel moest de onderlinge kennismaking op een speelse manier op gang brengen. Na de lunch volgde een wandeling in de Lange Duinen met Gera Berends en Sien Overduin als gidsen.

De eerste les heeft inmiddels ook plaatsgevonden. Pieter Augustinus, fysisch geograaf, behandelde het onderwerp bodem en landschap. Afgelopen zaterdag werd de theorie in het veld geïllustreerd middels een informatieve wandeling vanuit het Eemdal naar de Korte duinen ter hoogte van de Birkstraat in Soest.

Het was koud, het regende en de laarzen sopten in de doorweekte grond, maar de aankomend IVN gidsen lieten zich daardoor natuurlijk niet afschrikken. In tegendeel, de vele interessante opmerkingen en vragen lieten een indruk achter van een groep, die met groot enthousiasme van start is gegaan.

Max Kruijtzter

Verslag van de inventarisatie van roofvogels en uilen in 2003

wespensdief

Van de 10 buizerdnesten vloog slechts 1 jong uit. Van de 6 havik-nesten vlogen 4 jongen uit. Uit de nestkast van de torenvalk in de brandweerkazerne vlogen vijf jongen uit, dit is al jarenlang een paar wat veel jongen groot brengt.

Van sperwer één broedgeval, aantal jongen onbekend.

Het aantal nesten van havik en buizerd zegt niets over het aantal broedparen, aangezien een paar vaak meerdere nesten bezet. Bij de havik hebben we 2 paartjes vast kunnen stellen en 1 vrouwtje zonder man.

De Stulp was jarenlang de plaats waar je de raaf kon gadeslaan in onze omgeving, maar de laatste jaren kom je hem overal in Soest tegen. Op het Soesterhoogt is door ons en anderen de balts van raven waargenomen.

Jaap van den Berg heeft de laatste jaren veel nestkasten gemaakt en opgehangen. Nestkasten voor kerkuil, steenuil, bosuil, grote gele kwikstaart en torenvalk.

5 kerkuilenkasten waren bezet en uit 3 kasten vlogen 6 jongen. Bij de steenuil waren nog geen kasten bezet, wel zijn er 2 broedgevallen in

schuren, daar vlogen 4 jongen uit. Van de

bosuil waren 2 kasten bezet, aantal jongen onbekend.

Op 6 plaatsen in de Soester Eempolder werden ijsvogels gezien, wij vragen ons af om hoeveel paartjes het gaat.

Alle inventarisaties zijn binnen de grenzen van Soest gedaan.

bosuil

roofvogel, nestkast met jong

Rien Broeckman, Jaap van den Berg

Oranjewoud

Er is in Friesland een klein gebied boven Heerenveen, dat sterk aan het Gooi doet denken. Toen ik er enkele jaren geleden voor het eerst kwam, viel me de overeenkomst al op: een flink aantal buitens temidden van een parklandschap. Ik was er toen op bezoek bij Paul van Winden, die de ouderen onder de leden zich nog wel zullen herinneren van de paddestoelenexcursies, die hij destijds voor ons heeft verzorgd, toen hij nog in Hilversum woonde.

Ik wil graag iets vertellen over de geschiedenis van Oranjewoud.

Rond 1600 hebben hier op de zandgronden grote heidevelden gelegen naast kleinere boerenbedrijven met rogge- en boekweitakkers en eikenhakhout. Langzamerhand ontstonden grotere boerderijen en werd er bos aangeplant rond dorpen als Katlijk en Bronger Gea op de hogere zandrug. Sickinga State werd gesticht door de gelijknamige aandeelhouders van de Schoterlandse Veencompagnie.

1676 kocht Albertine Agnes, prinses van Oranje-Nassau, jongste dochter van Frederik Hendrik en Amalia van Solms, Sickinga State en drie boerenhofsteden van Barent van Sevenaar, nazaat van de Sickinga's. In dit gebied, It Wold, tussen Bronger Gea en Oudeschoot, begon de aanleg van het buitenverblijf van het stadhouderlijk hof. Door latere aankopen werd het hele "oosterhoutbos" haar eigendom. Het had de oppervlakte van het huidige Oranjewoud + Oranjestein. Pas nu wordt de naam "Oraniënwaldt" gebruikt. Door vergravingen en aanleg van grachten kwam Oranjewoud op 2,5 m boven NAP te liggen. Er werd een parklandschap aangelegd in de barokstijl met rechte lanen en symmetrische vakken door Pieter van den Heuvel.

De aanwezigheid van de luthof van de Nassaus trok andere vooraanstaande en welgestelde families aan, zoals de familie van Harinxma-toe-Sloten, die rond het stadhouderlijke buiten hun landhuizen lieten bouwen en in overeenstemming met hun status parken en bossen lieten aanleggen. Zo ontstonden o.a. de buitenplaatsen Klein Jagtlust en Oranjestein. In 1703 werd een nieuw buiten ten zuiden van het oude Oranjewoud gebouwd door

bouwmeester Jan van Aerssen. Het nieuwe park met ‘grand canal’ als zichtas werd ontworpen door Daniël Marot. In 1795 werden de stadhoudelijke bezittingen in beslag genomen. Oranjewoud kwam aan de provincie en werd afgebroken. In 1829 werd op dezelfde plaats een nieuw buiten gebouwd door de familie De Blocq van Scheltinga. Tegenwoordig is Friesland Bank de eigenaar van het buiten Oranjewoud.

In de 19e eeuw kwam de Engelse landschapsstijl in de mode. Mede doordat het onderhoud van parktuinen bijna onbetaalbaar werd, werden grote delen van de landgoederen rond Oranjewoud in deze nieuwe stijl omgevormd: kronkelende paden, onverwachte doorkijkjes, slingerbosjes, grillige vijvers en waterpartijen, losse heestergroepen. De nieuw ingerichte parken en bossen werden, met behoud van de hoofdstructuur, ontworpen door hovenier Lucas Pieters Roodbaard. In de Hoftuin en de Overtuin van het buiten Oranjewoud, evenals in het prachtige park van Oranjestein (1823), is de landschapsstijl nog duidelijk te herkennen.

Verschillende delen, zoals Oranjestein en het Harinxmabos zijn nog particulier terrein en alleen op aanvraag toegankelijk. Het overige gebied, 355 ha, wordt beheerd door Staatsbosbeheer en is vrij toegankelijk. Het ligt in het gebied van IVN afdeling Heerenveen en ik heb er in november vorig jaar een excursie gegeven. De excursie was om 10 uur 's ochtends en we hadden een prima opkomst, zo'n 40 volwassenen en 25 kinderen. Deze laatsten werden in een speciale groep rondgeleid. Een bijzonderheid was de steenmarter, die er de vorige dag dood gevonden was. Zo op het oog had hij geen beschadigingen.

Er zijn behoorlijk wat kleine roofdieren in de bossen van Oranjewoud te vinden. Dat heb ik kunnen ervaren tijdens de excursie “Speuren naar sporen”. Helaas was er dit keer geen publiek, hoewel de excursie in het afgesloten Harinxmabos was en er meestal wel 30 mensen komen. De afdeling doet er vaak natuurbeheer, dus krijgen we altijd toestemming om er met publiek te wandelen. We hebben de wandeling onder leiding van Harry Bosma (verre familie van Henk?) met alleen IVN-gidsen gemaakt, waardoor het erg interessant was.

Er was een oude vossenburcht te zien en het jaren oude nest van een havik. Ook vonden we uitwerpselen van vos, bunzing en steenmarter. En natuurlijk ook reeënkeutels en -sporen. De meeste indruk maakte

de dassenburcht op mij. Wat een zand wordt daar verzet. Ook in de nabijheid zie je overal wroetplaatsen van de das, op zoek naar insecten. Doordat het een rustig bos is, waar niet al te veel wordt opgeruimd, kan je er nog leuke dingen tegenkomen.

Veel groeten uit Nijeholtpade van
Gerrit van Beest

Het Bee-eMmetje van Koos Boogert

Toen Jeroen Vis mij en mijn vrouw in oktober ophaalde van Schiphol, na onze Canada-vakantie, vertelde hij dat ik het volgende Bee-eMmetje mocht schrijven in deze estafette. Terwijl ik nog een behoorlijke jetlag had, vroeg hij: “Heb je ook al een onderwerp?” Iets concreets had ik niet, maar ik zei dat het wel iets over Canada zou worden.

Een paar dagen voor het sluiten van de inzendtermijn zag ik plots het estafettestukje liggen bij de dingen ‘nog te doen...’ Met Canada als onuitputtelijke bron van inspiratie is een onderwerp snel gevonden.

BM staat bij mij het voor: **de Bedreigde Monarch**

Monarch op Milkweed

De monarch is een vlinder die in Nederland wel eens als dwaalgast is gesignaleerd, in Canada is het een veel voorkomende vlinder. Ik moet eigenlijk zeggen, was een veel voorkomende soort.

Eerst even een beschrijving:

Spanwijdte ongeveer 7,5 á 10 cm (3" – 4")

In deze druk kan ik de kleuren niet laten zien, dus dan maar met woorden. Kleuren: rood, geel, oranje, verdeeld in vlakken die door zwarte lijnen zijn gescheiden. Ik noem hem/haar dan ook de Tiffany-vlinder (je weet wel van die lampenkapjes en zo, een soort glas in lood).

Niet alleen de kleuren en de afmetingen zijn bijzonder maar vooral het volgende. Deze vlinder is een trekvlinder en overbrugt tweemaal per jaar een afstand van tenminste 4000 km... Ze overwinteren namelijk in Mexico en Californië en ze trekken in het voorjaar naar het noorden om, onder andere in Canada, voor een nieuw nageslacht te zorgen.

Het is bijna niet voor te stellen dat zo'n beestje deze immense afstand kan overbruggen, het is namelijk meer dan de afstand die wij vliegen van Amsterdam naar Montreal.

Wij komen al zo'n 20 jaar in Canada (Ontario) en de eerste jaren was de Monarch een zeer algemene verschijning en kwam massaal voor. Ze werden ook veel doodgereden op de 'gravel roads' die daar nog veel voorkomen. Dat ze speciaal op deze wegen werden doodgereden, komt door het volgende. In de zomer wordt op deze wegen zout gestrooid om het stuiven tegen te gaan. Door de nachtafkoeling wordt vocht uit de lucht gecondenseerd, hierdoor blijft de weg overdag een beetje vochtig en stuift de weg minder. De Monarchvlinder drinkt van het water op de weg. Dit is echter niet grootste oorzaak van de bedreiging, die komt uit een heel andere hoek.

In het overwinteringsgebied in Mexico worden en zijn veel bossen gekapt om plaats te maken voor landbouwgrond voor maïs (voor de Corn-chips, Taco's, enz.). Het is een betrekkelijk klein gebied, maar in dit gebied komt de grootste populatie van de Monarch voor. Het gebruik van chemische spuitmiddelen bij de maïsteelt maakt ook veel slachtoffers.

Ik ga nu weer even terug naar Canada, het is toch maar 4000 km!!! Een ander opvallend effect in Canada is ook zichtbaar, namelijk het 'Milkweed' komt minder voor. Deze plant is de waardplant voor de Monarch; ook deze plant zal ik proberen te beschrijven:

Hoogte: ca. 120 – 150 cm.

Grote eivormige bladeren, 10 – 15 cm.

Kleur: groen/grijs.

De bloemen doen mij altijd denken aan de Sering, ook de kleur en de geur.

De Monarch bezoekt deze plant voor de nectar en de eitjes worden erop afgezet. De rupsen eten het blad van deze giftige plant; door de vieze smaak worden ze beschermd tegen insecteneters.

Bij warm droog weer in het vroege voorjaar, gaan de zaaddozen op de afgestorven plantdelen open. Er komen dan honderden zilveren zijdeachtige vruchtjes uit tevoorschijn die door de wind worden meegenomen en verspreid.

Heel veel planten hebben de toevoeging 'weed' in Canada ('onkruid' als Nederlandse vertaling), "Milkweed" is dus Melk-onkruid. Het is een Asclepias (Zijdeplant) met wit giftig (melk)sap.

Uitje Scholenwerkgroep

Op donderdag 29 januari ging voor het jaarlijkse uitje de Scholenwerkgroep naar kasteel Groeneveld. Na de traditionele koffie met appelgebak in restaurant De Promenade te Baarn ging het gezelschap per auto – het was te beroerd weer om te fietsen – naar het kasteel.

Daar werden ons de gebruikelijke maar interessante inleidingen over ontstaan en huidige gebruik van het landgoed voorgeschoteld. Het was te slecht weer om het park in te gaan. Er was gelukkig een leuke tentoonstelling ‘Het begin van de zee’ voor kinderen ingericht. De opstelling hiervan vond zijn basis in het gelijknamige boek van kinderboekenschrijfster en illustratrice Annemarie van Haeringen. Kinderen worden aangezet na te denken over de natuur. Er is een benedenzaal voor het ‘onder water leven’ en op de zolder is men ‘boven water’.

Een andere aardige tentoonstelling - ook voor kinderen - is ‘Platte eend’ over het ecosysteem snelweg en zijn slachtoffers. De lunch gebruikten we in het Grand Café.

milieu educatief centrum
de Kweker

10 februari – 30 maart 2004

Tentoonstelling Duimelijntje

Natuurbeleving rondom het sprookje "Duimeliesje" van Hans Christiaan Andersen

In de maanden februari en maart 2004 staat de tentoonstelling Duimelijntje in het milieucentrum opgesteld. De tentoonstelling en de opdrachthoeken erbij zijn bedoeld voor de oudste peuters en kleuters (3 – 6 jaar). Ouders en grootouders met kinderen in deze leeftijd zijn van harte welkom tijdens de openingstijden van het milieucentrum (dinsdag, woensdag en donderdag van 13.00 – 16.30 uur). Ook in de voorjaarsvakantie 2004 zijn we op dezelfde tijden geopend.

Wat is er te ontdekken en te beleven? Bij binnenkomst worden u en de kinderen al meegenomen in de sfeer van het sprookje Duimelijntje. Door vervolgens het sprookje aan de kinderen voor te lezen maakt u kennis met het avontuur dat Duimelijntje beleeft. Hierna begint voor u en de kinderen zelf het avontuur, want u gaat met Duimelijntje op reis en ontmoet onderweg allerlei dieren. Het bezoek wordt afgesloten met een bruiloft. De kinderen kunnen zich verkleden als Duimelijntje of de prins en gaan trouwen bij een heus kasteel. En toen... leefden zij nog lang en gelukkig.

Voor meer informatie over dit project en andere activiteiten van het milieucentrum de Kwekerij, kunt u contact opnemen met onderstaande nummers.

3 maart 2004

Dialezing Vlinders in Soest

De gemeente Soest (Natuur en Milieu Communicatie) is benaderd door een inwoner van Soest, Jaap van den Berg, om een lezing over vlinders te organiseren. Jaap woont zelf in Soest en zet zich als vrijwilliger al jaren in voor alles op het gebied van natuur in Soest.

Van het bijhouden en uitzetten van roofvogelnestgelegenheden tot het tellen van vlinders.

Wat voor Jaap begon als een gezellig praatje met wat mensen op een volkstuinencomplex in Soest, heeft nu geleid tot serieuze belangstelling van een behoorlijk aantal mensen om de vlinders in Soest te helpen. Wij willen dit initiatief graag ondersteunen, want het sluit prima aan bij het beleid

ten aanzien van natuurlijk groenbeheer en het buitengebied.

Graag willen we ook u, leden van het IVN Eemland, uitnodigen om naar de lezing in het gemeentehuis te komen en het idee van Jaap van de Berg verder te brengen.

Voor wie?

Iedereen die meer wil weten over vlinders in Soest en in het algemeen.

Inhoud:

Voorkomen en herkennen van vlinders in Soest. Help de vlinders vooruit in Soest. Een instructie over het doen van vlindertellingen en mogelijk deelname aan een vlindernetwerk.

Kosten:

geen

Datum / tijd:

3 maart 2004, aanvang 20 uur

Waar:

Gemeentehuis Soest, kamer 2.03

Aanmelden/ info:

telefonisch 035 6093202 / e-mail milieucentrum@soest.nl

16, 23 en 30 maart 2004

Cursus milieuvriendelijk tuinieren

De gemeente Soest (Milieucentrum de Kwekerij) organiseert, alweer voor het derde jaar, de cursus milieuvriendelijk tuinieren. Met deze cursus willen we mensen praktisch helpen bij hun keuze of wens om geen chemische bestrijdingsmiddelen en kunstmest te gebruiken in hun eigen tuin. Ook deze keuze komt het voorkomen van vlinders ten goede (zie oproep hierboven). De cursus neemt u in 3 avonden mee

vanaf de basis voor tuinieren, de bodem, tot en met het snoeien van uw planten, struiken en bomen. Ook is er ruimte voor de praktische vragen en tips over de dingen waar u in uw eigen tuin tegenaan loopt. De cursusleider, Joop Kiers, heeft zelf ruim 30 jaar ervaring met het tuinieren op een milieuvriendelijke manier.

- Voor wie?** Iedereen met een tuin of volkstuin)
- Onderwerpen:** bodem en bemesting, voorkomen van ziekten en plagen, “sterke” planten, natuurlijke afscheidingen en het belangrijkste snoeiwerk in de tuin.
- Kosten:** € 15,- per persoon (betalen tijdens de eerste avond)
- Data / tijden:** 16, 23 en 30 maart 2004 / 19.30 - 21.30 uur
(*de cursus bestaat uit 3 avonden*)
- Waar:** Milieu Educatief Centrum De Kwekerij,
Molenstraat 157 in Soest.
- Inschrijven:** telefonisch 035 6093202 of per e-mail
milieucentrum@soest.nl

Colofon

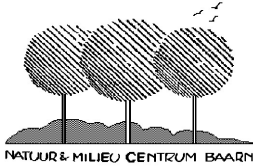
Bezoekadres : Molenstraat 157, Soest

Postadres : Postbus 2000, 3760 CA, Soest

telefoonnummer de Kwekerij: 035 6022530

Meer informatie: Henriëtte Steijn (035 6093454) & Johan Simon
(035 6093202)

E-mail: milieucentrum@soest.nl

NATUUR & MILIEU CENTRUM BAARN

*Gevestigd De Geerenweg 8
Postbus 1003 3740 BA Baarn
Telefoonnr. (035) 541 60 13*

Huub en Piet

Natuurserie “Natuurlijk Baarn”

“Natuurlijk Baarn” is een programma dat wordt uitgezonden op Eemland. RTV In dit programma gaan voormalig boswachter Huub Berger en de beheerder van het Natuur- en MilieuCentrum Piet Korver op zoek in en om Baarn naar stukjes natuur om eens nader onder de loep te nemen. Als je er oog voor hebt is er veel moois te zien in Baarn. Om dit eens onder de aandacht te brengen is de natuurserie “Natuurlijk Baarn” gestart. Op een luchtige manier zullen vele onderwerpen de revue passeren. Het camerawerk en de technische realisatie is geheel in handen van Chris Jenner, voor velen ook geen onbekende.

Het Baarnse Bos

De eerste afleveringen spelen zich af in het Baarnse bos. Dit bos werd in de 17^e eeuw aangelegd als parkbos in de Franse stijl. In het midden ligt de “Grote Kom”. Op dit centrale punt komen lange rechte lanen uit; een brede zichtlaan deelt het bos in twee helften. Zo’n zichtlaan werd aangelegd om de bewoners van een buitenhuis of kasteel, dat aan het begin van de laan gelegen was, een wijds uitzicht te geven. Deze laan kwam vroeger uit op het landhuis “De Eult”. Dit was in de 17^e eeuw het tweede huis van de schatrijke Amsterdamse koopman Jan Bicker. Het is nadien afgebroken. Bicker was burgemeester van Amsterdam en een geducht tegenstander van de Oranjes. Zijn schoonzoon, de invloedrijke raadspensionaris Jan de Wit, heeft veel op De Eult gelogeed. Deze twee bepaalden in die jaren voor een belangrijk deel de landspolitiek. Het Baarnse bos heeft dus een historisch verleden. Later werden de Oranjes eigenaar van het bos.

Bijzonder in dit bos is de ‘Berceau’. Dit is het romantische wandelpad met aan beide zijden beuken of eiken waarvan de takken over het pad zijn gebogen. Een blanke huid was in die periode het

ideaal. Door een wandeling te maken in de schaduw van de berceau werd de huid niet aan zonlicht blootgesteld. De berceau loopt vanaf de gebouwen tegenover het paleis naar de kleine kom.

Tijdens de opnamen komen diverse onderwerpen aan de orde zoals: de groei en standplaats van bomen, hoe overwinteren de bomen, vernielingen en vandalisme in het bos, typische kenmerken van het bos en het belang van bossen en bosbouw algemeen zowel hier als elders in de wereld.

De uitzendingen zullen iedere twee weken op Eemland RTV te zien zijn. De uitzenddata van de eerste serie zijn: 24/1, 7/2, 21/2 en 6/3
Leer uw eigen omgeving kennen en ga deze serie volgen.

Keuzes maken

Over het proces “Keuzes maken” zijn nog geen nieuwe ontwikkelingen te melden. Op 21 januari kregen de organisaties opnieuw de gelegenheid om voor een commissie uit de gemeenteraad een pleidooi te houden. Op deze avond maakten 21 sprekers daarvan gebruik. Voor het NMC sprak Margreet Maree vanuit de werkgroep behoud NME+C, Joop Gerretsen vanuit de vele vrijwilligers van het NMC en Anje van Schilt vanuit het onderwijs.

In de loop van maart gaat de gemeenteraad een beslissing nemen over waar er bezuinigd gaat worden.

Piet Korver

*Medewerker Natuur- en MilieuEducatie
gemeente Baarn*

UITNODIGING ALGEMENE LEDENVERGADERING IVN EEMLAND

*Op maandag 8 maart 2004 in Het Natuur&Milieu Centrum Baarn,
De Geerenweg 8 te **Baarn***
Aanvang 20.00 uur

Het bestuur nodigt alle leden, donateurs en andere belangstellenden uit voor het bijwonen van onze Algemene Ledenvergadering.

Agenda

1. Opening, mededelingen, ingekomen stukken
2. Verslag Algemene Ledenvergadering van 17 maart 2003
3. Financiën
 - mededelingen
 - verslag kascommissie/benoeming nieuwe kascommissie
 - financieel jaarverslag
 - decharge penningmeester
4. Jaarverslagen
5. Bestuurssamenstelling

Max Kruijtzter is aftredend lid van het bestuur en stelt zich verkiesbaar voor een tweede termijn.
Henk-Jan Strang treedt af als penningmeester.
Het bestuur stelt voor Wim Koster in deze functie te benoemen. Hij zal zichzelf ter vergadering introduceren.
6. Begroting 2004
7. Rondvraag en sluiting van het officiële gedeelte

In tegenstelling tot andere jaren zal er geen lezing of een andere educatieve presentatie worden verzorgd. Daarnaast gevraagd gaven de coördinatoren er de voorkeur aan het informele gedeelte van het programma strikt informeel te houden en dus te benutten voor onderling overleg en kout. We maken er een feestje van. Komt dus allen.

Jaarverslag van het bestuur

In het verslagjaar 2003 kwam het bestuur twaalf maal bijeen. De samenstelling van het bestuur was: Pieter Augustinus (voorzitter), Max Kruijtzter (secretaris), Henk-Jan Strang (penningmeester) en Rob Tiepel (algemeen bestuurslid).

Henk-Jan Strang vertrok in januari 2003 voor ruim twee jaar naar Curaçao. Omdat we geen opvolger konden vinden bleef hij van daaruit het penningmeesterschap, zo goed en zo kwaad als dat gaat van zo'n afstand, behartigen. De moderne technieken maken dit tot op zekere hoogte mogelijk maar ideaal is het niet. In Nederland fungeerde de secretaris als plaatsvervanger voor het afwerken van declaraties en als postbus voor de Postbank. Vlak voor de jaarwisseling bood Wim Koster zich aan als opvolger van Henk-Jan. Het bestuur vergaderde drie maal met de coördinatoren van de werkgroepen. De opkomst was de eerste vergadering van het jaar erg goed maar zakte vervolgens in en werd als vrij mager ervaren. Dat betreuren we. We vinden het belangrijk dat er een goed contact bestaat tussen het bestuur en de coördinatoren en de coördinatoren onderling.

Het bestuur heeft zich ook in het afgelopen jaar intensief beziggehouden met de realisering van onderdelen van het in 2002 vastgestelde beleidsplan. Prioriteit hierbij heeft de aanwas van nieuwe leden en donateurs. Omdat de gemiddelde leeftijd van het ledenbestand van onze vereniging erg hoog ligt, richten we ons in eerste instantie op de (middelbare school)jeugd. We hebben veel werk verzet richting het Baarnsch Lyceum en het Griflandcollege.

Voor het Baarnsch Lyceum hebben we slootlessen en boswandelingen verzorgd en een vroege vogelwandeling. Bij het Griflandcollege hebben we meegedraaid in het project van Eng tot Eem. We bezetten een post in het Eemdal waarbij informatie werd gegeven aan de leerlingen over het landschap en de weidevogels.

We zijn in het vorige verslagjaar benaderd door de Stichting Logies Verschaffers Soest (SLVS). Zij hebben bij de gemeente Soest gedaan gekregen dat een bedrag van € 6.000,00 werd gereserveerd voor het ontwikkelen van fiets- en wandelpaden en ze hebben ons gevraagd bij de uitwerking daarvan behulpzaam te zijn. Wij hebben hierop positief gereageerd en zijn met het eerste project van start gegaan, te weten een uitbreiding van het IVN natuurpad in de Korte Duinen.

Ook dit jaar hebben we weer onze bijdragen geleverd tijdens de bijeenkomsten bij het consultantschap van het IVN district Utrecht. Deze dienen voornamelijk voor uitwisseling van ideeën tussen de Utrechtse afdelingen onderling en met het district en voor informatie over hoe het er elders aan toe gaat. Je krijgt zo een inzicht in wat anderen doen, maar ook bijvoorbeeld welke materialen er zoal in de verschillende groepen voorhanden zijn

De voorzitter was en is nauw betrokken bij de opzet van een nieuwe natuurgidsencursus die 17 januari 2004 van start is gegaan. Hierover meer in het verslag van de cursuscommissie.

Het NME Baarn staat onder grote druk voor wat het voortbestaan betreft. De gemeente Baarn wil het ‘op afstand zetten’, met ernstige financiële gevolgen. We zijn betrokken bij de acties voor het voortbestaan.

Wij blijven, zoals ieder jaar, het standpunt trouw dat alle IVN-vrijwilligers een grote pluim verdiend hebben en we bedanken hen vanaf deze plaats voor hun enorme inzet.

Jaaroverzicht Ledenadministratie 2003

Hieronder het overzicht. In vergelijking met vorig jaren zien we weer een teruggang.

Reden hiervoor is een verdere opschoning van het bestand van niet betalende donateurs.

Opgemerkt moet worden dat de leden uit de nieuwe gidsencursus nog niet zijn ingevoerd.

	2001	2002	2003
Donateurs	191	183	164
Actieve leden	71	69	64
Relaties, overheden, adverteerders, etc.	76	75	74

Totaal aantal per verzending van ons blad Natuur Nabij is dan 302 per uitgave.

Paul Romein

Verslag werkgroep NatuurNabij

In 2003 is NatuurNabij weer vier keer verschenen. Over gebrek aan kopij hoefden we niet te klagen. Max Kruijtzter werd als nieuwe lay outter vol in het diepe gegooid met een extra dik jaarverslagen-nummer. Na wat aanloopproblemen kunnen we nu zeggen dat Max de smaak te pakken heeft en enthousiast door zal gaan. In het komende jaar gaan we dan eindelijk toewerken naar een nieuwe vormgeving voor NatuurNabij, zoals we dat al eerder beloofd hadden.

Een grote tegenslag was voor ons het overlijden van onze tekenaar Harry Rentema. Daarover was in voorgaande nummers van NatuurNabij reeds het nodige te lezen. Het ontbreken van zijn tekeningen is een verarming voor NatuurNabij.

Dit verlies wordt voor een deel gecompenseerd door het nog steeds toenemende aantal digitale foto's dat de redactie krijgt toegestuurd. Voor zover mogelijk, plaatsen wij die graag! Daarom is er ook een nieuw redactie e-mail-adres: het is nu: **jmc.bijman@hccnet.nl**.

Opnieuw doen wij als redactie een dringend verzoek op de werkgroepen om aankondigingen en verslagen van afdelingsactiviteiten naar de redactie te sturen. Alleen dan kan NatuurNabij een volwaardig afdelingsblad zijn en blijven!

José Bijman

Verslag werkgroep Radio Soest

“Goedemorgen luisteraars! U luistert naar het programma ‘Een ommetje in natuur en milieu’, presentatie Ina Aangeenbrug, techniek/redactie Annelies Nelis en ons aller Marcel.”

Elke woensdag- en zondagochtend was het programma met een hoog IVN-gehalte weer te beluisteren.

Een scala aan onderwerpen passeerde de revue. Zoals gewoonlijk nam Gera Berends de wandelingen voor haar rekening en deed Ad van den Herik de vogels. Marijke Schets is ‘breed’ inzetbaar (oftewel van alle markten thuis) en liet dat ook diverse keren merken. Het verdwijnen van Marcel Vossestein uit het team is door de redactie creatief opgelost. Van heinde en verre – maar altijd voor Soesters herkenbaar – kwamen sprekers om de witte plekken, die Marcel achterliet in het rooster, op te vullen.

De vooraankondiging van het programma in de Soester Courant is in een ruimer jasje gestoken.

We gaan gewoon door en sprekers/sters zijn welkom. Neem wel eerst contact op met Annelies voor de planning.

Ad van den Herik

Verslag van de cursuscommissie

In het vroege voorjaar heeft de cursuscommissie een Korte Vogelcursus georganiseerd. Deze bestond uit twee onderdelen. De eerste was een avondlezing op 3 april, verzorgd door Paul van der Poel uit Hilversum. Het tweede deel was een Vroege Vogelwandeling op zaterdag 5 april, onder leiding van Ad van den Herik en Martien van Liempd. De lezing trok 35 belangstellenden, aan de wandeling namen 25 personen deel.

In het afgelopen jaar heeft de cursuscommissie besloten dat er een nieuwe Natuurgidsencursus van start zal gaan. De opkomst tijdens een drietal kennismakingsavonden – te weten in Soest, Baarn en De Bilt – was zeer bemoedigend. Dat resulteerde uiteindelijk in 27 aanmeldingen. De cursus start 17 januari 2004 en eindigt 31 mei 2005 met de uitreiking van de diploma's. We hopen dan veel nieuwe vrijwilligers te hebben die zich op allerlei gebieden kunnen inzetten. Het is de bedoeling aansluitend aan deze cursus met een nieuwe cursus van start te gaan. Voor de organisatie hiervan hebben zich reeds enkele mensen aangemeld.

Jeroen Vis

Verslag van de werkgroep Natuurpaden

Het afgelopen jaar heeft IVN Eemland een symbolische cheque van 6000 Euro ontvangen van de gemeente Soest voor het uitzetten en beschrijven van wandel- en fietspaden. Martien van Liempd, Max Kruijtzter, Pieter Augustinus, Rob Tiepel, Wim Koster en Inge Waag zullen zich met de werkzaamheden gaan bezighouden.

Het eerste project is een wandeling in en rond de Korte Duinen en kruist het bestaande natuurpad de Soesterduinen. Het natuurpad zoals het er nu ligt wordt langer, maar er komen kortsluitingen zodat men

een keuze kan maken wat de lengte betreft. Het is de bedoeling om het pad te presenteren in het najaar van 2004. Volgende projecten die op het programma staan zijn: een fietsroute, de Stompert en landgoed Pijnenburg.

In 2003 zijn de volgende aantallen boekjes verkocht:

De Zoom	100
Soesterduinen	150
Soester Hoogt	100

Martien van Liempd

Verslag werkgroep Natuur- en milieubeleid

Op het gebied van het natuur- en milieubeleid was 2003 een uitermate rustig jaar. Lag dit aan gebrek aan inzet van onze kant? Of gebeurde er gewoon weinig op politiek gebied? Zijn milieu en natuur ‘uit’ aan het raken, in de politiek en bij de bevolking? En zo ja, wat kunnen we daar dan aan doen?

Begin 2003 legde de gemeente Soest een paar varianten voor de rondweg voor aan de bevolking. Uit de reacties bleek het merendeel van de bevolking afwijzend te staan tegenover het plan voor een rondweg door de polder. Ook bij inspraaksessies op het gemeentehuis kwam dit duidelijk naar voren. De gemeenteraad koos ervoor nu geen besluit te nemen, maar wel de provincie te verzoeken om in het Streekplan een reservering voor de rondweg op te nemen. In het eerste concept streekplan stond dat nog niet. Op het moment van dit schrijven ligt een nieuwe versie van het Streekplan ter inzage. Daarin wordt de mogelijkheid voor een rondweg open gelaten. Het IVN zal daarop reageren.

In het Streekplan is ook de mogelijkheid opgenomen voor een windmolenpark langs de A1. Hier strijden milieu- en natuurbelangen met elkaar (klimaatverandering versus vogels en landschap). Aangezien de schade van windmolens voor de vogelstand beperkt is (en met sonargeluid verder kan worden verminderd) heeft het IVN vooralsnog geen bezwaar gemaakt.

Rob Maas

Verslag van de Scholenwerkgroep

Kent u ons nog... Jut en Jul van de Scholenwerkgroep? Ja, we zijn nog steeds actief als plaatsvervanger(s) van Jeroen Vis. Met Jeroen gaat het gelukkig steeds beter. Hij is inmiddels weer lekker bezig bij diverse werkgroepen.

Zo'n jaar is ook snel voorbij, 'moeten' we weer een jaarverslag inleveren. Makkelijk gezegd hoor. Konden wij u vorig jaar nog uitgebreid informeren over de leuke dingen die wij als werkgroep organiseren voor de kindjes (en voor onszelf), dit jaar is dit een zeer moeilijk klusje. Een paar actieve leden van ons groepje hebben aardig het gras voor onze voetjes weggemaaid. Omdat wij u natuurlijk niet willen vermoeien met eerder gepubliceerd scholennieuws, kan het dus zomaar gebeuren dat een jaarverslag uit een paar regels bestaat. Mocht u uw geheugen willen opfrissen (moet u natuurlijk wel de NatuurNabij-tjes hebben bewaard) kijk dan in:

Jaargang 31 uitgave 3 pagina 12 Slotlessen

Jaargang 31 uitgave 3 pagina 20 Uitje Ankeveense plassen

Jaargang 31 uitgave 4 pagina 8 Herfstlessen

De slotlessen werden gegeven aan circa 420 leerlingen uit 15 klassen in de periode van 23 mei tot 5 juni 2004. Aan de herfstlessen deden maar liefst ongeveer 500 kinderen mee uit de groepen 3 en 4 van 15 scholen.

We hopen dat het voor de vele lezers van NatuurNabij een vrolijk en gezellig jaar wordt.

Misschien... tot ziens?

Mary van der Bijl, Alma Dijkgraaf

Verslag van de werkgroep Wandelingen

In het kader van het bestuursbeleid "jeugd → aanwas" hebben wij in de maand mei wandelingen georganiseerd voor leerlingen van het Baarnsch Lyceum. Op 19, 20, 21 en 22 mei is er met 13 klassen, ongeveer 325 leerlingen, gewandeld in het Baarnse bos.

De wandelingen waren elk gekoppeld aan een lesuur van 50 minuten, hetgeen te weinig tijd bleek te bieden om redelijk te kunnen gidsen, dan wel voldoende stof te behandelen om zo tot een interessante wandeling te geraken. Daar de werkgroep Wandelingen niet in staat

was om aantallen van deze omvang in zo korte tijd te bemannen, zijn wij geassisteerd door Max en Rob. Tijdens deze wandelingen ontmoetten wij de heer Gé Beuker, die met ons meeliep en de smaak zo te pakken kreeg, dat hij lid is geworden van onze vereniging en voor 2004 als wandelgids voor het IVN is ingedeeld. In de maand september is er een vervolg geweest en hebben wij op 22, 24, 25 en 26 september opnieuw met 4 klassen gewandeld; aantal deelnemers ongeveer 80. Hierbij zijn wij geassisteerd door het voltallige bestuur en dhr. Beuker.

Voorts is in het kader van De Groene Maand een aantal mini-excursies van 45 minuten gegeven op het landgoed Groeneveld rond de tulpenbomen en de ijskelder. Henk Bosma, Jan ter Poorten en Rob Tiepel hebben dit evenement begeleid.

Reguliere wandelingen

Datum	Locatie	Coördinator	Deelnemers
12 januari	Lange Duinen	Henk Bosma	25
9 februari	Korte Duinen	Henk Bosma	20
9 maart	Buitenzorg	Jan ter Poorten	12
<i>2 vroege vogelwandelingen.</i>			
15 maart	(Buitenzorg)	Ad v.d Herik	15
5 april	(Pijnenburg)	Martien van Liempd	17
13 april	Baarnse bos	Joop Steenbrink	8
18 mei	Eempolder	Rien Broeckman	18
15 juni	Cultuurhistorie	Sien Overduin.	10
17 augustus	De Stulp	Wim Rozendaal	19
14 sept.	De Stompert.	Henk Bosma	21
12 oktober	Lage Vuursche	Jan ter Poorten	26
9 november	De Zoom	Martien van Liempd.	27
14 december	Lange Duinen	Henk Bosma	9
totaal 2003			227
totaal 2002			218

Incidentele wandelingen op aanvraag

Datum	Locatie	Coördinator	Deelnemers
29 maart	Eempolder (actie Rondweg)	Henk Bosma	48
26 april	de Stulp (IVN ers Den Haag)	Henk Bosma	14
4 sept.	Lage Vuursche	Jan ter Poorten	17
5 oktober	De Zoom	Wim Rozendaal	15
20 oktober	Buitenzorg	Jan ter Poorten	10
15november	Lange Duinen	Wim Rozendaal	8
24december	De Zoom	Wim Rozendaal	37
27december	De Zoom	Wim Rozendaal	18
totaal 2003			167
totaal 2002			186

Jan ter Poorten, Wim Rozendaal

Verslag werkgroep excursies

Het aantal deelnemers aan de excursie naar de Oostvaardersplassen op 3 mei 2003 was 48. Het weer was halfbewolkt en droog, veel wind. De diapresentatie was goed verzorgd.

Heel bijzonder: tijdens de wandeling naar de aalscholverkolonie zagen we een kraanvogel! Jammer genoeg werd hij niet door iedereen gezien, omdat hij heel snel op de wieden ging.

Door de harde wind viel de zang van de rietvogelpopulatie wat tegen, maar we hoorden wel de zang van de kleine karekiet, de bosriet-zanger, de rietgors en de snor

Zoals altijd was een blik op de aalscholverkolonie weer fascinerend en de plas ervoor was met veel verschillende watervogels goed bezet.

Het was een zeer geslaagde excursie!

In **2004** is er weer een volgende excursie en wel op **15 mei**. Schrijf de datum vast op in je agenda!

Rien Broeckman

Verslag weidevogelbescherming ‘De Wulp’

Het jaar 2003 kan voor ‘De Wulp’ als rampjaar gekenmerkt worden. Na alle voorbereidingen die door Roel getroffen zijn en de start-avonden in Baarn en Soest, eind februari en begin maart, kon het nieuwe seizoen beginnen. Beide avonden vonden nog onder voorzitterschap van Roel plaats.

Vrij snel daarna is Roel ziek geworden en op 23 april overleden. Allereerst gaat ons medeleven uit naar zijn vrouw Annelies die dit grote verlies zal moeten verwerken.

Maar ook voor ‘De Wulp’ is dit een heel groot verlies. Tenslotte was Roel de grote motor achter de organisatie. Hij motiveerde en begeleidde de mensen in het veld, bereidde alles voor en handelde alles af. Onderhield contacten met diverse organisaties en regelde alles op financieel gebied. Daarnaast was hij het hele voorjaar in de polder en vond de meeste nesten.

Kortom, ‘de Wulp’ was Roel!

In het jaarverslag van vorig jaar werd al gesproken over de achteruitgang van het aantal legsels en de enorme predatie in sommige delen van ons gebied. De oorzaak hiervan was waarschijnlijk, zo stond vermeld, de vossen en de kraaien.

Tijdens een vergadering in Bunschoten over dit probleem bleek dat voor velen de achteruitgang van de weidevogelstand vooral aan de randgebieden een hoofdpunt was. Door allerlei instanties en particulieren is er gepleit voor afschot van vossen, kraaien en eksters. Zo heeft Roel met een gedetailleerd overzicht aangetoond dat er steeds minder nesten gevonden werden en vele van deze nesten gepredeerd werden. Zo heeft hij bij de afgevaardigde van de Provincie, de heer Lokker, vurig gepleit voor hervatting van de jacht op vossen en kraaien. Om hoeveel vossen het gaat weten we niet, maar de voorzitter van de Wildbeheerseenheid van de Lage Vuursche meldde dat er jaarlijks tussen de 80 en 110 vossen geschoten werden.

Maar sinds de nieuwe Flora en Fauna Wet in 2001 is er niet meer op vossen gejaagd. De Eempolder is nu hun jachtterrein. Ze worden er dan ook regelmatig gesignaleerd.

Na enkele weken kwam er, in navolging van andere provincies, vergunning om de jacht op vossen te hervatten. Maar Faunabeheer heeft hiertegen begin juli protest aangespannen en zijn in het gelijk

gesteld. Dus nog steeds geen vossenjacht. Mijn vrees is dat het gebied Soest zo goed als verloren beschouwd kan worden en de rest van de Eempolder volgt over enige tijd. Met dank aan Faunabeheer.

Nadat Roel op 29 maart in het ziekenhuis opgenomen was, bleek al vrij snel dat dit seizoen voor Roel verloren was. Wij zijn met een groepje bij elkaar gekomen om te zorgen dat er toch gezocht zou worden in het gebied waar Roel alleen liep. We zijn tot een verdeling gekomen, wat een extra belasting voor een aantal van ons was. Helaas konden wij dit gebied niet zo intensief bewerken door gebrek aan tijd, maar ook onze kennis als nestzoekers is toch ook van wat mindere kwaliteit. Dus een veel lager resultaat. Maar toch dank aan hen die dit op zich genomen hebben!

Het mindere resultaat geldt ook voor het hele gebied Soest. Ook de predatie was weer erg hoog. Op sommige plaatsen 80%. Maar ook in het overige gebied zijn over het algemeen minder nesten gevonden.

De oorzaak hiervan kan zijn het droge voorjaar, waardoor het voedselaanbod laag was. Zeker voor de grutto en de tureluur, die na een lange reis eerst op krachten moeten komen en waarschijnlijk daardoor erg laat begonnen zijn met broeden.

Alles bij elkaar een dramatisch seizoen.

Begin april meldde het Landschapsbeheer Utrecht dat ‘de Wulp’ een prijs gewonnen had. De prijs werd op 2 oktober, tijdens onze jaarlijkse slotbijeenkomst, postuum uitgereikt door André Duiven aan Annelies Postema.

Hoe nu verder?

Onze grote voorman en inspirator is niet meer onder ons. De secretariële en financiële zaken zijn overgenomen door Yvonne Welner. Maar er is veel meer werk aan de winkel. Dit kan niet door enkele personen gedragen worden.

Wij zoeken mensen die hierover nieuwe ideeën hebben en bereid zijn de handen uit de mouwen te steken.

Over de vondsten van dit seizoen is geen gedetailleerd verslag toegevoegd. Hier volgt wel een vermelding van de totaalresultaten:

2002: 1380 nesten 2003: 685 nesten

Wim van de Breemer (Coördinator Soest)

Financieel verslag

Jaarrekening 2003

Balans per 31 december	2003	2002
Activa	Euro	Euro
Vorderingen op korte termijn		
Contributies/donaties	82	9
Te ontvangen rente	272	450
Overige vorderingen	1.000	13
Overlopende activa	2.410	700
	3.764	1.172
Liquide middelen		
Spaarsaldi	14.405	11.598
Bankrekeningen	7.610	2.578
Kas	35	0
	22.050	14.176
	25.814	15.348

Balans per 31 december	2003	2002
Passiva	Euro	Euro
Eigen vermogen		
Reserves	13.576	13.210
Saldo boekjaar	1.113	366
	14.689	13.576
Schulden op korte termijn		
Crediteuren	816	1.481
Overlopende passiva	10.309	291
	11.125	1.772
	25.814	15.348

Staat van Baten en Lasten	2003	2003	2002
	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Baten	Euro	Euro	Euro
Bijdragen van leden/donateurs			
Contributies	846	785	857
Donaties	1.764	2.045	2.000
Vrijwillige bijdragen	499	324	618
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	3.109	3.154	3.475
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Subsidies	780	280	280
Overige baten	511	550	552
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	4.400	3.984	4.307
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Werkgroepen	4.466	3.075	3.543
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	8.866	7.059	7.850
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Nadelig saldo	0	686	0
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	8.866	7.745	7.850
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Staat van Baten en Lasten	2003	2003	2002
	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Lasten	Euro	Euro	Euro
Afdracht IVN	425	549	458
Bestuurskosten	976	1.400	1.326
NatuurNabij	2.004	1.752	1.527
Overige lasten	652	200	217
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	4.057	3.901	3.528
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Werkgroepen	3.696	3.844	3.956
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	7.753	7.745	7.484
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Voordelig saldo	1.113	0	366
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	8.866	7.745	7.850
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Toelichting op de jaarrekening 2003

Grondslagen van de jaarrekening:

De jaarrekening is opgesteld in euro's. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Contributies/donaties en 'overlopende activa' worden gewaardeerd tegen nominale waarde, zonodig rekening houdend met een voorziening wegens oninbaarheid.

Positieve resultaten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; nadelige resultaten worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn.

In de post contributies/donaties onder 'vorderingen korte termijn' werd ultimo 2003 een voorziening wegens oninbaarheid verantwoord van Euro 150 (2002: Euro 163). In 2002 werd voor een bedrag van Euro 380 aan contributies/donaties als oninbaar afgeboekt..

In de post overlopende activa onder 'vorderingen op korte termijn' is voor een bedrag van Euro 2.360 de vordering opgenomen op cursisten en subsidiegevers met betrekking tot de natuurgidsencursus 2004/2005. De overige overlopende activa hebben betrekking op nog te ontvangen subsidies, deels met betrekking tot agrariërs in het kader van de activiteiten van de werkgroep weidevogels. Hierop is een voorziening wegens oninbaarheid toegepast van Euro 700 (2002: Euro 700).

Het bedrag opgenomen onder spaarsaldi per 31 december 2003 is als volgt in Euro's te specificeren:

- Kapitaalrekening Vereniging IVN Eemland: 13.082

- Spaarrekening inzake werkgroep Vrijwillige Weidevogelbescherming 1.322

Het bedrag opgenomen onder bankrekeningen per 31 december 2003 is als volgt in Euro's te specificeren:

-	Bankrekening Vereniging IVN Eemland	2.477
	Bankrekening inzake werkgroep Vrijwillige Weidevogelbescherming	569
-	Bankrekening inzake werkgroep Cursussen	4.564

De post 'Vrijwillige bijdragen' betreft de ontvangsten van leden en donateurs dat het bedrag dat zij aan contributie/donatie verschuldigd zijn te boven gaat.

Onder 'overlopende passiva' is een reservering voor een bedrag van Euro 8.674 opgenomen met betrekking in 2004 en 2005 nog te betalen kosten in verband met de eind 2003 opgestarte natuurgidsencursus.

Verklaring kascommissie boekjaar 2003

De kascommissie bestaande uit Jan ter Poorten en Henk Bosma heeft in februari 2004 de jaarrekening 2003 van Vereniging IVN afdeling Eemland en de onderliggende administratie over het boekjaar 2003 gecontroleerd en akkoord bevonden.

De kascommissie stelt op grond hiervan voor de penningmeester décharge te verlenen.

Soest, 1 maart 2004

Begroting 2004

	2004	2003	2003
	Begroot	Werkelijk	Begroot
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Baten	Euro	Euro	Euro
Bijdragen van leden/donateurs			
Contributies	810	846	785
Donaties	2.150	1.764	2.045
Vrijwillige bijdragen	340	499	324
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	3.300	3.109	3.154
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Subsidies	280	780	280
Overige baten	500	511	550
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	4.080	4.400	3.984
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Werkgroepen	4.000	4.466	3.075
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	8.080	8.866	7.059
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
Nadelig saldo	0	0	686
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>
	8.080	8.866	7.745
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Begroting 2004

	2004	2003	2003
	Begroot	Werkelijk	Begroot
Lasten	Euro	Euro	Euro
Afdracht IVN	500	425	549
Bestuurskosten	1.400	976	1.400
NatuurNabij	1.780	2.004	1.752
Overige lasten	400	652	200
	4.080	4.057	3.901
Werkgroepen	4.000	3.696	3.844
	8.080	7.753	7.745
Voordelig saldo	0	1.113	0
	8.080	8.866	7.745

Contributie-/donatietarieven 2005

Het bestuur heeft op grond van het in de vorige ALV genomen besluit de tarieven jaarlijks te indexeren deze voor 2005 als volgt vastgesteld (bedragen in euro's)

	2005	2004
Leden	12,50	12,25
Gezinsleden	4,75	4,65
Donateurs	10,85	10,60

Dit is voor de leden/donateurs een verhoging ten opzichte van 2003 van circa 2%. Leden en donateurs die opdracht tot automatische incasso geven, krijgen een korting op de contributie en de donatie van Euro 0,75. Leden en donateurs die alsnog opdracht willen geven tot automatische incasso kunnen een formulier aanvragen per email: bromein@inter.nl.net of per post:

Fam. Romein, Ferd. Huycklaan 2A, 3768 HX Soest.

Het ingevulde en ondertekende formulier kan uitsluitend per post, dus niet per e-mail, worden geretourneerd.

Henk-Jan Strang